

BORÅS HELA LIVET

**K
D**

VALMANIFEST 2026

INNEHÅLL

FAMILJ OCH FÖRSKOLA	3
ÅLDRA MED TRYGGHET I BORÅS	7
ETT SAMHÄLLE FÖR ALLA	9
EN SÄKRARE OCH TRYGGARE KOMMUN	11
FÖRETAGEN BYGGER VÄLFÄRDEN	13
ETT LEVANDE CENTRUM	14
STADSPLANERING FÖR EN ATTRAKTIV STAD	15
VÄLFÄRD FÖRE SKRYTPROJEKT	17
MILJÖ OCH KLIMAT FÖR EN HÅLLBAR STAD	18
FRITID OCH FOLKHÄLSA	20
DIGITALISERING	23

FAMILJ OCH FÖRSKOLA

Familjen är den mest grundläggande gemenskapen i samhället. Det är i familjen som tryggheten formas, värderingar förs vidare och barnen får de rötter och vingar de behöver för att växa. Ett starkt samhälle byggs därför på trygga familjer och alla politiska beslut måste utgå från hur de påverkar familjen.

Familjecentralerna och de öppna förskolorna är viktiga mötesplatser där förskollärare, socionomer och barnhälsovård samverkar. De ger familjer stöd, stärker relationer och kan fungera som en bro till integration och gemenskap.

Förskolan ska utformas efter barnens och familjernas behov – inte efter stordriftsfördelar eller kommunens bekvämlighet. Därför behövs förskolor i olika storlekar och med olika pedagogiska profiler, både kommunala och fristående, på lika villkor. Vi värnar om en mångfald av alternativ som ger familjer möjlighet att välja det som passar deras barn bäst.

Forskning visar tydligt att de minsta barnen mår bäst i mindre sammanhang med färre vuxna att förhålla sig till. Borås ska därför ha som mål att följa Skolverkets riktlinjer: högst 12 barn i småbarnsgrupper och högst 15 barn i grupper för barn i åldrarna 4–5 år.

Detta vill vi genomföra:

✓ Mindre barngrupper i förskolan	⇒ Barngruppernas storlek ska följa Skolverkets riktmärke.
✓ Ge äldre syskon möjlighet att vara hemma vid föräldraledighet	⇒ Ändra reglerna så att familjen kan ha äldre syskon hemma vid en föräldraledighet utan att förlora sin förskoleplats.
✓ Språkkrav för anställning i förskolan	⇒ Samtliga pedagogiskt anställda i förskolan ska behärska det svenska språket i tal och skrift
✓ Fler böcker och färre skärmar i förskolan	⇒ Begränsa användning av skärmar i förskolan i Borås.
✓ Familjecentraler ska finnas med god geografisk spridning i kommunen.	⇒ Utveckla fler familjecentraler i hela kommunen med samlat stöd för föräldrar, barn och familjer.
✓ Familjesäkra besluten	⇒ I alla beslut som får påverkan på familjer ska det finnas ett familjeperspektiv om hur beslutet påverkar familjer.

- ✓ Förskola från ett års ålder ⇒ Borås är den enda kommunen i Sverige som erbjuder generell rätt till förskola från att barnet är 6 månader. Vi vill att Borås i stället följer lagkravet om förskola från 1 år.
- ✓ Större valfrihet och mångfald vad gäller olika utförare och pedagogiska inriktningar. ⇒ Borås har få fristående förskolor. Vi vill arbeta för att det ska finnas en större bredd av utförare och pedagogiska inriktningar.
- ✓ Förskolor i varierande storlek och utformning. ⇒ Borås förskolor ska i första hand utformas utifrån barnperspektivet. Därför behöver vi främja förskolor i varierande storlek och utformning.
- ✓ Ändra förskolans resursfördelningsmodell så att vistelsetiden räknas in ⇒ För att öka likvärdigheten för barn och personal bör även barnets vistelsetid på förskolan beaktas vid fördelning av resurser.
- ✓ Tillräckligt med förskoleplatser utanför centrala Borås ⇒ Även familjer utanför centrala Borås ska kunna räkna med en plats i förskolan. Trygg barnomsorg ska finnas nära hemmet.
- ✓ Riktmarke för antal barn per pedagog ska vara max 5. ⇒ Som komplement till mindre barngrupper ska även riktmarke införas om max 5 barn per pedagog.
- ✓ Främja valfrihet i barnomsorgen. ⇒ Det är av vikt att kommunen strävar efter att möta efterfrågan av pedagogisk omsorg.

GRUND- OCH GYMNASIESKOLA MED KUNSKAPSFOKUS

Skolans uppdrag är att ge kunskap, framtidstro och livschanser. Kristdemokraterna vill att ingen elev hålls tillbaka och ingen lämnas efter. Det är lättare att bygga starka barn än att laga trasiga vuxna. Varje barn ska mötas utifrån sina förutsättningar och ges möjlighet att nå sin fulla potential.

Borås grundskolor har länge haft för knappa resurser. Genom att prioritera kärnuppdraget och avstå från skrytprojekt vill vi långsiktigt satsa på grundskolan. Vi vill införa ett riktmärke om ett maxtak om högst 20 elever per klass. Mindre klasstorlekar bidrar till ökad studiero, större trygghet och bättre möjlighet för varje elev att nå sin fulla potential. Skolan måste även klara av att ge särskilt stöd till elever i behov av det, till exempel elever med autismspektradiagnoser.

Gymnasieskolan ska ge en stabil grund för vuxenlivet och ta hänsyn till elevernas intressen och framtidsplaner. Men utbudet av utbildningar behöver också anpassas till arbetsmarknadens behov.

Detta vill vi genomföra:

- ✓ Max 20 elever per klass ⇒ Inför ett riktmärke om ett maxtax om 20 elever per klass i Borås Stads kommunala grundskolor, årskurserna 1-6 samt förskoleklass.
- ✓ Elevhälsogaranti ⇒ Elever ska ha möjlighet att komma i kontakt med elevhälsan digitalt eller genom ett fysiskt möte inom ett dygn.
- ✓ Föräldrastödsutbildningar ⇒ Borås grundskolor ska erbjuda alla föräldrar utbildning i syfte att ge kunskap och verktyg för att förhindra att barnen drabbas av grooming eller sexuella övergrepp på internet.
- ✓ Varje elev ska ha rätt att känna sig trygg i skolan ⇒ Kameraövervakning vid utomhusmiljö och ökad vuxennärvaro till exempel genom "klassmorfar" kan bidra till en tryggare miljö.
- ✓ Digital elevhälsa ⇒ Inför någon form av digital elevhälsa främst vid de tillfällen elevhälsoteamet inte är fysiskt tillgänglig i skolan
- ✓ Inför resursskolor för elever med stora sociala behov ⇒ Det behövs särskilda skolenheter för elever med stora sociala behov, till exempel problematik med socialt utåtagerande elever.

- ✓ Kommunen ska inte betala för busskort till gymnasieelever som har gångavstånd till sin gymnasieskola.

⇒ Idag får alla gymnasieelever, oavsett hur nära sin gymnasieskola man bor, ett busskort. Det borde i stället utgå ifrån lagkravet. Det skulle spara 8 miljoner skattekrönor som kan användas till undervisning.
- ✓ Förtydligad ansvarsfördelning mellan skola, elev och vårdnadshavare

⇒ Information om ansvarsfördelning är ett förväntansdokument där man tydliggör vilka förväntningar elever och föräldrar kan ha på skolan, men även vilka förväntningar exempelvis lärare kan ha på föräldrar.
- ✓ Ändra målsättningen att alla elever ska få sitt förstahandsval till gymnasiet

⇒ För att bättre svara mot behoven på arbetsmarknaden och för att inte devalvera värdet av betyg i grundskolan, behöver målet att varje elev ska komma in på sitt förstahandsval ses över.
- ✓ Fritidshemmen behöver bättre förutsättningar

⇒ Det behöver göras en översyn av situationen i fritidshemmen. Gruppstorlek, andelen behöriga lärare i fritidshem och arbetssituation behöver ses över.
- ✓ Mindre undervisningsgrupper.

⇒ Barn i behov av särskilt stöd ska kunna erbjudas undervisning i mindre grupper. För detta avsätts särskilda medel för att även mindre enheter ska ha ekonomisk möjlighet till genomförande.
- ✓ Upptäck och ge stöd till högpresterande och särskilt begåvade elever.

⇒ Personal behöver få fortbildning i hur högpresterande, men även särskilt begåvade elever kan utmanas och stimuleras på sin nivå.

ÅLDRAS MED TRYGGHET I BORÅS

Ofrivillig ensamhet är ett växande samhällsproblem som ökar risken för sjukdomar som hjärtinfarkt, stroke, demens och depression. Kommunen har en viktig roll i att motverka ensamhet, i samarbete med religiösa samfund och ideella föreningar.

Äldreomsorgen i Borås ska präglas av trygghet, värdighet och delaktighet. Vård, omsorg och service ska ges med helhetssyn och ta hänsyn till fysiska, psykiska, andliga och materiella behov. Människovärdet är okränkbart och beror inte på ålder eller förmåga.

Kristdemokraterna vill införa en äldreboendegaranti från 85 år som garanterar rätt till ett äldreboende när man så önskar det.

Du ska kunna bo hela livet i din del av kommunen. Därför behöver vi skyndsamt bygga ut äldreboendeplatser i till exempel Fristad och Dalsjöfors.

Detta vill vi genomföra:

- ✓ Bryt den ofrivilliga ensamheten ⇒ Till exempel genom att säkerställa att boende på våra äldreboenden får måltidssällskap. Vi vill också ge stöd till föreningar som jobbar för att bryta ofrivillig ensamhet bland äldre.
- ✓ Du ska kunna leva hela livet i din del av kommunen ⇒ Det behövs fler äldreboendeplatser i orter som Fristad och Dalsjöfors för att man ska kunna bo kvar i sin ort när man behöver äldreboende. De mindre boendena på de små orterna behöver värnas för att motverka centralisering.
- ✓ Äldreboendegaranti från 85 år ⇒ Inför en garanti om att alla över 85 ska få plats på ett äldreboende när de önskar.
- ✓ Språkkrav för att arbeta inom äldreomsorgen ⇒ En god språkförmåga är en förutsättning för att förstå behoven hos den äldre samt kunna förstå och lämna information till kollegor.
- ✓ Inför värdighetsgarantier i Borås äldreomsorg ⇒ Värdighetsgarantier är löften från kommunen om vilken kvalitet och trygghet man kan förvänta sig av omsorgen. Garantierna stärker den äldres rätt till respekt, delaktighet och ett värdigt liv.
- ✓ Valfrihet i intim omsorg ⇒ Den äldre ska själv få välja om personalen som hjälper till med

- dusch och annan intim omsorg ska vara man eller kvinna.
- ✓ Bygg en "Demensby" - en ny form av äldreboende i Borås ⇒ En "Demensby" är ett äldreboende i ett plan där boende kan röra sig fritt och säkert mellan inomhus och utomhusmiljö. Området är behagligt inramat av grönska.
 - ✓ Bygg fler trygghetsboenden i hela kommunen ⇒ Det kommer behövas fler trygghetsboenden i hela vår kommun. Fler detaljplaner behöver som tillåter nya trygghetsboenden.
 - ✓ Utveckla anhörigstödet ⇒ Anhöriga som vårdar en anhörig är oumbärliga för att omsorgen om våra äldre ska fungera. Anhörigstödet är ett ekonomiskt stöd till anhöriga som vi vill utveckla.
 - ✓ Avgiftsfria trygghetslarm ⇒ Nuvarande månatlig avgift utgår.

ETT SAMHÄLLE FÖR ALLA

I ett samhälle byggt på kristna värderingar finns ett särskilt ansvar i att stå upp för de mest utsatta. Ingen ska lämnas ensam när livet krisar – stödet ska ges när det behövs som mest och samtidigt stärka människors egna ansvar och möjligheter. Barns rätt till trygghet är grundläggande, och när familjen inte förmår måste kommunen vara barnens skydd.

Vi värnar LSS som en frihetsreform där alla människor ska kunna styra över sitt liv och ges en meningsfull vardag. Samtidigt måste arbetet mot hedersförtryck stärkas och ingen familj med barn ska behöva vräkas. Civilsamhällets engagemang är ovärderligt för att skapa trygga gemenskaper åt dem som saknar gemenskap.

Detta vill vi genomföra:

- ✓ Föräldrastödsutbildningar ⇒ Vårdnadshavare ska bjudas in till föräldrastödsutbildningar – med råd och stöd kring barnuppfostran, sociala medier, psykisk ohälsa och integration.
- ✓ Krafttag mot hedersförtrycket ⇒ Kommunen ska årligen följa upp omfattningen av hedersförtryck i verksamheterna för att kunna identifiera var åtgärder behövs.
- ✓ Ingen äldre utan hem ⇒ Socialtjänsten ska förebygga och motverka hemlöshet bland äldre.
- ✓ Fler trygga gemenskaper för unga ⇒ För att hålla ungdomar borta från kriminalitet behöver kommunen uppmuntra och stödja civilsamhällets arbete med att skapa meningsfull fritid och trygga gemenskaper.
- ✓ Stöd mot äldres utsatthet ⇒ Många äldre riskerar ekonomisk utsatthet när ingen förvaltning i kommunen tar helhetsansvar. Personliga ombud kan ge stöd tills mer permanenta lösningar finns på plats.
- ✓ Stöd med värdighet ⇒ Genom att göra den kommunala tjänsten, att bistå med att förmedla en brukares egna medel, mer tillgänglig kan socialtjänsten ge utsatta människor stöd i rätt tid.
- ✓ Kortare väntetid för personligt ombud ⇒ Ingen ska behöva vänta månader på stöd från ett personligt ombud. Vi vill korta väntetiderna, prioritera akuta

ärenden och stärka resurserna så fler
får hjälp i tid.

EN SÄKRARE OCH TRYGGARE KOMMUN

En av Borås mest avgörande framtidsfrågor är att vi som bor här ska kunna känna oss trygga i vår hemstad. Det är en förutsättning för välmående. Begreppet säkerhet spänner över många områden och berör oss ständigt i vårt dagliga liv. Det kan till exempel handla om barnens cykel- eller promenadväg till skolan, brandrisker på föräldrarnas äldreboende, känslan av otrygghet när man vandrar genom staden efter mörkrets inbrott.

Att bygga en kommun där de boende känner sig trygga handlar om att ta till sig en mängd olika perspektiv. Det kräver en kombination av långsiktigt förebyggande och mer akuta insatser för att vända utvecklingen. En särskilt viktig fråga för oss är att kommunen ska upphandla ordningsvakter för att öka tryggheten på otrygga platser.

Detta vill vi genomföra:

✓ Ordningsvakter på otrygga platser	⇒ Kommunen ska upphandla ordningsvakter till otrygga platser i vår kommun, till exempel Resecentrum.
✓ Inrätta ett civilkuragepris	⇒ Inrätta ett lokalt pris för att uppmärksamma en boråsare som visat stort civilkurage under det gångna året.
✓ Övervakningskameror vid otrygga platser	⇒ Övervakningskameror är ett bra verktyg för att avskräcka brott och klara upp begångna brott
✓ Ökad belysning vid otrygga platser, spår och leder samt ta bort skymmande växtlighet	⇒ Genom belysning och att ta bort skymmande växtlighet kan kommunen skapa tryggare miljöer på såväl spår och leder som i våra bostadsområden
✓ 30 km/h vid skolor	⇒ Inför hastighetsbegränsning om 30 km/h utanför förskolor och skolor, där så är lämpligt.
✓ Nolltolerans mot våld i nära relationer i allmännyttan	⇒ Förövaren ska antingen vräkas från bostaden eller offret erbjudas ett nytt kontrakt för ny bostad.
✓ Ge civilsamhället större roll i trygghetsarbetet	⇒ Stärk samverkan i trygghetsarbetet med civilsamhället genom långsiktigt samarbete, stöd och utbildning.
✓ Skyddsrum i nybyggda kommunala fastigheter	⇒ När kommunen bygger nytt ska man även planera för skyddsrum.

✓ Räddningstjänst i hela kommunen

⇒ Borås ska inom räddningstjänstförbundet verka för att räddningstjänsten bibehåller en god operativ förmåga både i centralorten och längre ut i kommunen.

FÖRETAGEN BYGGER VÄLFÄRDEN

Det är i företagen som jobben skapas och skatteintäkterna genereras – de som finansierar barnomsorg, skola, sjukvård och äldreomsorg. Politik kan inte skapa jobb, men vi kan skapa goda villkor för att starta och driva företag. Bristen på industrimark och företagens upplevelse av kommunens attityd till företagande, är två stora utmaningar. Na attraktiv industrimark måste tas fram, både för att locka nya företag och för att ge företag som redan finns här möjlighet att växa i Borås. Kommunen ska bli bättre på bemötande och service.

Kommunen ska inte bidra till osund konkurrens med näringslivet. Vi vill förenkla regelverk, förkorta handläggningstider och införa utmaningsrätt – så att lokala företag kan pröva om de kan utföra kommunal verksamhet bättre, med bibehållen kvalitet och utan högre kostnader.

Detta vill vi genomföra:

✓ Låt kommunala tjänstemän göra fler studiebesök hos företag	⇒ Borås får dåligt betyg när företag beskriver upplevelsen av kommunens attityd till företagande. Låt kommunala tjänstemän göra fler aktiva studiebesök hos företag. För att främja inläring, förståelse och bättre dialog.
✓ Ny industrimark i attraktiva lägen	⇒ Borås har brist på industrimark. Det kan leda till att vi behöver säga nej till företag som vill etablera sig i, eller om-etablera sig inom, kommunen.
✓ Inför utmaningsrätt	⇒ Utmaningsrätt ger en privat entreprenör möjlighet att pröva om en verksamhet som bedrivs av kommunen, i stället kan bedrivas av en privat entreprenör med bibehållen kvalitet och till samma kostnad.
✓ Yrkesvägledning ska ha större fokus på möjlighet till jobb	⇒ Vid elevers vägledningssamtal hos studie- och yrkesvägledare ska förutsättningarna för framtida jobb vara ett centralt perspektiv.
✓ Rådgivande myndighetsutövning	⇒ Myndighetsutövning i kommunen ska ha ett kundperspektiv där rådgivning föregår eventuella förelägganden.
✓ Översyn av Servicekontorets omfattning	⇒ Kommunen ska inte konkurrera med privata entreprenörer.
✓ Ge fler små och medelstora företag möjlighet att delta i upphandlingar	⇒ Minska detaljstyrningen och förenkla förfrågningsunderlagen för att mindre företag ska kunna lämna anbud.

ETT LEVANDE CENTRUM

Vi vill ha ett levande centrum. En avgörande del i att skapa mer och liv och rörelse i centrum är att öka tillgängligheten till centrum. Vissa drömmer om att göra centrum bilfritt. Det tror vi är helt fel väg att gå. Vi behöver göra det enklare att ta sig till centrum oavsett vilket trafikslag man reser med. Därför vill vi införa parkering med P-skiva och göra Södra Torget till ett busstorg igen.

Känslan av trygghet är avgörande för om man vill besöka vår stadskärna. Kommunen ska upphandla ordningsvakter, som tillsammans med Polisen, kan öka tryggheten i centrum.

Detta vill vi genomföra:

- ✓ Inför P-skiva i centrum ⇒ Med P-skiva kan vi göra stadskärnan mer levande. P-skiva underlättar för besökare att göra ärenden i stan för att köpa en blomma eller hämta mat
- ✓ Södra Torget är busstorget ⇒ Södra Torget ska åter bli en central knutpunkt för busstrafiken i staden. Då måste de två mest trafikerade linjerna ha hållplats där.
- ✓ Ordningsvakter i centrum ⇒ Kommunen borde upphandla ordningsvakter som ska arbeta för att stärka tryggheten i centrum och på resecentrum.
- ✓ Barnens centrum ⇒ Barnfamiljer är flitiga besökare i stadskärnan. Men barnens perspektiv glöms allt för ofta bort vid utformningen av det allmänna rummet i stadskärnan. Låt barns perspektiv ta större plats.
- ✓ Utveckla Stora Torget ⇒ Stora torget behöver aktiveras för att locka till mer liv och rörelse.
- ✓ Plaskdamm i Stadsparken ⇒ Stadsparken behöver utvecklas för att tilldra sig fler barnfamiljer och erbjuda mer aktivitet. En plaskdamm för lek och svalka skapar en härlig attraktion under sommarhalvåret.
- ✓ Lekplats/aktivitetsområde för barn centralt ⇒ I centrala Borås finns få lekplatser och ytor för barn att springa fritt på. Vi vill se fler möjligheter till detta för att få fler familjer att besöka stadskärnan.
- ✓ Aktivitetsområde för äldre i centrum. ⇒ Stadskärnan behöver erbjuda fler möjligheter till aktiviteter på fler platser. Exempelvis bouleanor och styreketräning.

STADSPLANERING FÖR EN ATTRAKTIV STAD

Borås står inför stora utmaningar. Befolkningstillväxten har avstannat och vi ser en utveckling där staden på kort tid gått från bostadsbrist till ett stort överskott på bostäder. Behovet av attraktiva bostäder och bra livsmiljöer är nu mer påtagligt än tidigare. Vi behöver planera för bostäder som människor efterfrågar – bostäder på rätt plats, där människor kan trivas och känna sig hemma. Från stad till landsbygd. Vad, var och hur vi bygger blir allt viktigare.

Kommunen måste underlätta bostadsbyggande och företagsetableringar genom korta handläggningstider, hög servicegrad och en öppen dialog med invånarna. Borås ska vara en stad där människor får komma till tals i planeringen av sin egen närmiljö. Kristdemokraterna vill prioritera detaljplaner för småhusbyggnation, samtidigt som vi bevarar tätortens grönområden och vårdar kulturhistoriskt värdefull bebyggelse. Vi motsätter oss höghus inne i stadskärnan.

Detta vill vi genomföra:

- ✓ Fler villor och småhus i Borås ⇒ Vi vill prioritera detaljplaner som innebär nya tomter för småhus och villor
- ✓ Ge fler möjlighet att äga sin bostad ⇒ De kommunala bostadsbolagen ska ge fler hyresgäster möjlighet att äga sitt boende, genom att erbjuda ombildning av hyresrätter till bostadsrätter.
- ✓ Ett stadsdelstorg i Brämhult ⇒ Ett kvarterstorg i Brämhult skulle skapa en stadsdelskänsla och höja serviceutbudet i området.
- ✓ Nej till ytterligare höghus i centrum ⇒ Vi tycker inte att höghus passar in i stadskärnans stadsbild.
- ✓ Utveckla Krokshallsberget ⇒ Vi säger nej till idéerna på att klyva Krokshallsberget, eller bygga ett dyrt skrytprojekt på toppen. Behåll berget men utveckla det till en trevligare plats med mer liv och rörelse.
- ✓ Nya byggregler minskar byråkratin ⇒ Nya byggregler tillåter större tillbyggnader, slopat bygglov för fasadändringar m.m.

- ✓ Utveckla centrummiljön i Sjömarken. ⇒ Sjömarken behöver utveckla en tydligare centrumkärna i samhället som kan få växa med tiden och där aktörer kan etablera verksamheter.

- ✓ Förenklad detaljplanering. ⇒ Kommunen ska hela tiden sträva efter att förenkla detaljplaneringsprocessen och korta ner handläggningstider.

VÄLFÄRD FÖRE SKRYTPROJEKT

Kristdemokraterna Borås löfte är tydligt: välfärden går alltid före skrytprojekt. Kommunen ska fokusera på sitt kärnuppdrag – skola, äldreomsorg, social omsorg, förskola etc. – istället för kommunala skrytprojekt.

Vi vill minska antalet kommunala bolag och se till att kommunen är effektiv, med en organisation som är ändamålsenlig och inriktad på välfärdens kärna. Transparens måste genomsyra ekonomin – boråsarna ska tydligt kunna se hur deras skattepengar används och att varje krona gör största möjliga nytta.

Detta vill vi genomföra:

- ✓ Sälj kongresshuset ⇒ Det är inte en kommunal uppgift att äga ett kongresshus. Husets underskott betalas av boråsarna. Det är dags att sälja kongresshuset.
- ✓ Inför ett slöseribokslut ⇒ Kommunen ska ha ett årligt bokslut där kostnader under det gångna året som kan betraktas som slöseri med skattemedel ska redovisas
- ✓ Öppna böcker ⇒ Ge Boråsarna möjlighet att kunna gå in via en webbportal och löpande följa kommunens ekonomiska redovisning.
- ✓ Omtag kring Borås Djurpark ⇒ Innan hundratals miljoner skattepengar investeras i djurparken, borde man undersöka om det finns privata aktörer som skulle vara intresserade av att ta över och utveckla parken.
- ✓ Avveckla bolagskoncernen ⇒ Idag ger vinstbringande kommunala bolag koncernbidrag för att täcka förlusterna i andra bolag. Vi vill sälja kongresshuset, pröva en försäljning av djurparken och avveckla Borås & Co. Utan förlustbringande bolag finns inget behov av en bolagskoncern.
- ✓ Redovisa hela lönen ⇒ För att höja kännedomen om skattetrycket vill vi att hela lönen och arbetsgivaravgifterna redovisas de på kommunanställdas lönebesked.
- ✓ Färre tomma lokaler ⇒ Kyllared och Rockborgen är bara två exempel på när kommunen betalar för tomma lokaler. Fyll lokaler med verksamhet. Kommunägda lokaler vi inte behöver ska säljas.
- ✓ Bonus för smarta idéer ⇒ Kommunens anställda ska kunna få en bonus om man lämnar förbättringsförslag som leder till effektivare verksamhet och minskade kostnader.

MILJÖ OCH KLIMAT FÖR EN HÅLLBAR STAD

Förvaltarskap är centralt i kristdemokratisk ideologi. På miljöområdet innebär det att vi inte får förbruka jordens resurser. Den viktigaste frågan idag är att motverka klimatförändringar. Kommunen har en nyckelroll i att skapa ett samhälle med minimal negativ miljöpåverkan, fossilfri energi, hållbara transporter, sunda bostadsmiljöer och kretsloppsanpassad användning av naturresurser. Som en del av förvaltarskapstanken har vi ett ansvar i att hantera och sanera de föroreningar i mark och i Viskan som stadens industrier historiskt har orsakat.

Borås stad ska minska sitt eget klimatavtryck. Kommunen ska arbeta för att det ska vara lätt för boråsaren att vara miljövänlig. Kommunen ska inte investera i riskfyllda energi- och klimatprojekt. Det är statens och privata aktörers uppgift och ligger utanför kommunens kärnverksamhet.

Detta vill vi genomföra:

✓ Utöka möjlighet till Grönt kort	⇒ Möjligheten till att använda Grönt kort på återvinningscentraler är bra för att främja mer avfallssortering. Vi vill utöka antalet centraler dessa går att använda på och även tiderna.
✓ Sanera förorenad mark	⇒ Borås har ett arv med mycket förorenad industrimark, inte minst från den tidigare textilindustrin.
✓ Sanera Viskan	⇒ Kommunen har ett ansvar tillsammans med region och stat att åtgärda tidigare generationers utsläpp, genom att sanera Viskan nedströms.
✓ Större andel närproducerade livsmedel	⇒ Öka andelen närproducerade livsmedel i måltidsverksamheten inom förskola, skola och äldreomsorg.
✓ Grönskande bostadsområden	⇒ Borås bostadsområden ska fortsätta vara gröna och trivsamma. Därför säger vi nej till omfattande förtätning.
✓ En uppdaterad naturdatabas	⇒ Beslutsunderlaget ska ha rätt fakta genom miljöövervakning och att Borås Stads naturdatabas hålls ajour om t.ex. biologisk mångfald och artskydd.
✓ Öka skyddsavstånden till vindkraftverken	⇒ Nybyggda vindkraftverk har blivit högre och därför är det rimligt att skyddsavstånden blir större.

- ✓ Stärkt arbetet mot invasiva arter
 - ⇒ Kommunen måste förstärka sitt arbete mot invasiva arter. Vi vill tillåta kemiska bekämpningsmedel där det är lämpligt.

- ✓ Minimera förekomsten av ultraprocessade livsmedel
 - ⇒ Ultraprocessade livsmedel har hög klimatbelastning och lågt näringsvärde. Förekomsten av dessa livsmedel i stadens verksamhet bör minimeras.

FRITID OCH FOLKHÄLSA

Ett rikt fritidsutbud har stor betydelse för att skapa en attraktiv kommun. Kristdemokraterna vill att Borås Stad i nära samverkan med civilsamhället ska erbjuda goda möjligheter till en meningsfull fritid för alla åldrar. Vi menar att kommunen varken kan eller ska göra allt i egen regi. Mycket görs både bättre och till en lägre kostnad om det utförs av de många föreningar som finns i vår stad. Kommunens huvuduppgift ska vara att utgöra ett stöd.

En aktiv fritid ska inte behöva begränsas av den enskildes ekonomi. Tack vare införandet av fritidskortet på nationell nivå och den nyöppnade Fritidsbanken finns det nu större möjligheter för fler att ägna sig åt meningsfulla fritidsaktiviteter.

Den öppna ungdomsverksamheten måste vara tydlig i sitt främjande och förebyggande arbete med att förmedla goda normer och skapa en trygg miljö.

Detta vill vi genomföra:

✓ Mer föreningsdriven öppen ungdomsverksamhet	⇒ Vi vill att mer av kommunens öppna ungdomsverksamhet ska drivas av föreningar.
✓ Ett samlat skyttecentrum	⇒ Kommunen ska fullfölja planerna på ett samlat skyttecenter för skyttesporten vid Ängen/Kranshult.
✓ Belys fler näridrottsplatser och lekplatser	⇒ Belysning är viktigt för att öka tryggheten och tillgängligheten under dygnets mörka timmar
✓ Större badplats och fler P-platser vid Dalsjön	⇒ Badplatsen i Dalsjöfors ska kunna användas av fler.
✓ Prioritera underhåll och belysning av spår och leder före nyanläggning	⇒ Att förvalta och förbättra det vi har är viktigare än att bygga nytt.
✓ Utökad kamerabevakning vid mötesplatser och anläggningar	⇒ Ingen ska avstå från att besöka dessa av rädsla att bli utsatt för brott
✓ Tillgängliggör banvallen till Dalsjöfors för gång och cykel året runt	⇒ Alla serviceorter ska ha fungerande gång och cykelväg till Borås
✓ Skapa en ny Mötesplats på Trandared/Kransmossen	⇒ Vi vill skapa en Mötesplats med funktioner som ungdomsverksamhet och öppen förskola.

ETT LEVANDE KULTURLIV

För oss Kristdemokrater i Borås är kärnuppdraget för den offentligt finansierade kulturen att barn och unga ska få möjlighet att möta och själva utöva kultur, till exempel genom att spela instrument eller pröva olika uttrycksformer.

Vi vill stärka och förvalta de kulturinstitutioner som redan finns i staden, i stället för att lägga mångmiljonbelopp på nya prestigeprojekt – som till exempel ett nytt Art Center på Krokshallsberget. Kulturpolitiken i Borås ska byggas långsiktigt och hållbart.

Vi behöver uppmärksamma och tillgängliggöra vårt lokala kulturarv. Vi vill ha en lokal Boråskanon som synliggör de viktigaste händelserna och verken som format vår stad.

Detta vill vi genomföra:

- ✓ Införa en Boråskanon ⇒ Genom att samla verk och händelser som har format vår bygd i en Boråskanon, kan vi levandegöra och tillgängliga vårt lokala kulturarv.
- ✓ Avskaffa 1 %-procentsregeln ⇒ Idag avsätts 1 % av kostnaden vid nybyggnation till konstnärlig utsmyckning. Vi vill i stället att konstnärlig utsmyckning ska bli en del av projektbudgeten.
- ✓ Stärk våra lokala konstnärer ⇒ När konstnärlig utsmyckning köps in tycker vi att man ska prioritera lokala konstnärer.
- ✓ En tillgänglig kultur ⇒ Äldre och personer med funktionsvariationer ska ha möjlighet att ta del av stadens kulturutbud
- ✓ Rusta upp konstmuseet, nej till ett Art Center ⇒ Det finns planer på att bygga ett nytt konstmuseum på Krokshallsberget. Vi ser hellre att man rustar upp det befintliga konstmuseet. Vi behöver vårda det vi har.
- ✓ Ungdomssatsning, genom såld konst ⇒ Kommunen har en enorm konstsamling som aldrig visas för boråsarna. Genom att sälja delar av samling kan intäkterna bilda en fond som delar ut kulturstipendium till ungdomar.

✓ Utbud ska möta efterfrågan på Kulturskolan.

⇒ Kursutbudet och antal platser på Kulturskolan ska i möjligaste mån möta efterfrågan.

DIGITALISERING

Digitalisering är inte ett mål i sig – för Kristdemokraterna handlar det om att förbättra människors möte med kommunen, frigöra resurser till där de gör mest nytta, säkerställa att även de som har större behov av stöd och personlig service får det de behöver och att göra verksamheter mer kostnadseffektiva. Borås digitala omställning ska ge ökad medborgarnytta, bättre välfärd, stärkt konkurrenskraft, höjd säkerhet och minskad administration. Det är kärnan i vår syn på digitalisering – att tekniken ska vara ett redskap, inte ett hinder eller ett mål i sig själv.

I en tid där förväntningarna från kommuninvånare och verksamheter ökar, står kommunen inför två utmaningar: att göra sina tjänster mer tillgängliga, effektiva och användarvänliga – och samtidigt att bevara människans roll i kontakten, så att det personliga mötet inte försvinner bakom skärmar och automatisering. För Kristdemokraterna är det avgörande att digitalisering leder till bättre service, inte färre mänskliga kontakter.

Detta vill vi genomföra:

- ✓ Möt hela kommunen i ett samlat inloggat läge
- ⇒ Kommuninvånaren ska genom ett samlat inloggat läge kunna ta del av kommunens tjänster och information oavsett förvaltning. På samma plats ska man kunna följa en bygglovsansökan, se avgiften för förskolan, få svar på frågor och hantera kontakter med kommunen utan att behöva fylla i samma uppgifter flera gånger.